

Opracowała Maja Kowalska¹

Przegląd ważniejszych wydarzeń² 15 listopada–15 grudnia

12–19.11. W Sydney w Australii pod hasłem „Parks, People, Planet – Inspiring Solutions” odbył się VI Światowy Kongres Parków. Jego głównym celem była promocja parków narodowych i obszarów chronionych. Kongres był także okazją do przeglądu stanu obszarów chronionych na świecie pod kątem globalnych problemów środowiskowych. Wzięło w nim udział ponad 6000 uczestników z ok. 170 krajów, z całego świata. Polska delegacja, z podsekretarzem stanu w Ministerstwie Środowiska i głównym konserwatorem przyrody Piotrem Otawskim, aktywnie uczestniczyła w obradach, prezentując zagadnienia związane m.in. z ochroną przyrody w polskich parkach narodowych oraz współpracą transgraniczną w tym zakresie. Światowy Kongres Parków odbywa się co 10 lat. Pierwszy kongres zwołano w 1962 r. w Seattle (USA).

19.11. W Pałacu Staszica w Warszawie odbyła się konferencja pt. „Górnictwo jako branża strategiczna – bariery i szanse rozwoju w gospodarce globalnej”. Celem spotkania była wymiana wiedzy i doświadczeń w zakresie zagadnień prawnych, ekonomicznych, społecznych i środowiskowych związanych z przemysłem górniczym w Polsce oraz stworzenie forum dla wypracowania optymalnych rozwiązań legislacyjnych. Poruszano tematykę dostępu do surowców mineralnych, warunków prowadzenia działalności wydobywczej, społecznej odpowiedzialności biznesu oraz bezpieczeństwa wydobycia. Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju Sławomir Brodziński, podczas inauguracyjnej sesji konferencji, przedstawił prezentację „Strategia surowcowa Polski z perspektywy Ministerstwa Środowiska”, omawiając szanse i zagrożenia dla polityki surowcowej w kontekście aktualnego stanu prawnego. Konferencja została zorganizowana w ramach Obchodów Jubileuszu 25-lecia Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, przez Związek Pracodawców Polska Miedź wspólnie z Forum Przemysłu Wydobywczego Pracodawców RP oraz Instytutem Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN. Honorowy patronat nad spotkaniem objął wicepremier, minister gospodarki Janusz Piechociński.

19.11. W Zamku Królewskim w Warszawie odbyło się uroczyste wręczenie nagród w drugiej edycji konkursu „Dziennikarze dla klimatu”. Tytuł ten otrzymali autorzy prac publicystycznych, którzy w najbardziej interesujący i rzetelny sposób przedstawili problemy, konsekwencje

i zagrożenia zmieniającego się klimatu. Nagrodę główną otrzymała Ewa Podolska, dziennikarka radia TOK FM, za dwa cykle audycji „Rozmowy o klimacie” oraz „Energia dla klimatu”. Nagrodzono ponadto Edwina Bendyka – dziennikarza tygodnika Polityka za artykuł „Dobry klimat dla klimatu” oraz Andrzeja Paplińskiego – dziennikarza miesięcznika MURATOR za zestaw filmów poświęconych domom pasywnym, ogniowom fotowoltaicznym i zmianom w instalacji grzewczej, dostępnych na stronach internetowych TV MURATOR. Przyznano także 3 wyróżnienia. Do 2 edycji konkursu „Dziennikarze dla klimatu” zgłoszono 121 prac, w tym 107 prasowych, 10 internetowych, 4 radiowe i jedną telewizyjną. Konkurs jest organizowany przez Klub Publicystów Ochrony Środowiska EKOS działający przy Stowarzyszeniu Dziennikarzy Polskich wspólnie z Deutsche Bundesstiftung Umwelt (Niemiecka Fundacja Federalna Środowisko). Podstawowym celem przedsięwzięcia jest popularyzacja działań na rzecz ochrony klimatu. Konkurs ma za zadanie wyróżnić prace dziennikarzy zaangażowanych w tematykę klimatu wśród społeczeństwa, także wśród społeczności lokalnych, promować nowatorskie rozwiązania mające istotny wpływ na przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom klimatycznym. Więcej informacji na <http://www.dziennikarzedlaklimatu.pl/>.

20.11. W Miejskim Domu Kultury w Zgorzelcu odbyło się seminarium zamykające projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska–Saksonia 2007–2013 „TransGeoTherm – Energia geotermalna dla rozwoju regionu Nysy. Projekt pilotażowy”. Seminarium zostało skierowane do przedstawicieli lokalnych i regionalnych jednostek samorządu terytorialnego, producentów, instalatorów oraz użytkowników tzw. pomp ciepła, a także wszystkich zainteresowanych praktycznym wykorzystaniem niskotemperaturowej energii geotermalnej w budynkach biurowych, przemysłowych i mieszkalnych. Przedstawiono prezentacje dotyczące rozwoju energetyki odnawialnej w Polsce, a szczególnie na Dolnym Śląsku, a także omówiono realizowany projekt i możliwości bezpłatnego udostępniania jego wyników – modelu geologicznego 3D, map potencjału geotermalnego podłoża skalnego oraz ich praktycznego wykorzystania. Seminarium zostało zorganizowane przez Oddział Dolnośląski Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego oraz Saksoński Urząd Krajowy ds. Środowiska, Rolnictwa i Geologii we Freibergu.

¹ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; maja.kowalska@pgi.gov.pl.

² Część Kalendarium dotycząca informacji o przyszłych wydarzeniach jest dostępna na naszej stronie internetowej (www.pgi.gov.pl/prz_geol) w zakładce Kalendarium wydarzeń.

20–21.11. W Warszawie odbyło się XVIII Posiedzenie Polsko-Niemieckiej Komisji ds. Współpracy Sąsiedzkiej w dziedzinie Ochrony Środowiska. Posiedzenia Wspólnej Komisji Sąsiedzkiej poświęcone są omówieniu bieżących, priorytetowych dla obu stron, spraw w zakresie współpracy w dziedzinie ochrony środowiska. Podczas spotkania wymieniano informacje na temat zanieczyszczeń powietrza, przemieszczania odpadów i inwestycji, stanowiących ewentualne transgraniczne szkodliwe oddziaływanie na środowisko, oraz możliwości wsparcia z funduszy UE w nowej perspektywie finansowej. Uczestnicy dyskutowali także o współpracy w zakresie realizacji Konwencji EKG ONZ o transgranicznych skutkach awarii przemysłowych oraz w dziedzinie ochrony przyrody na obszarach przygranicznych, w tym przywrócenia i uaktualnienia Polsko-Niemieckiej Rady Programowej dla transgranicznego obszaru w Dolinie Dolnej Odry.

21.11. Na Stadionie Narodowym w Warszawie odbyła się konferencja „Z Warszawy do Paryża przez Limę” podsumowująca wyniki ubiegłorocznej Konferencji COP19 oraz niespełna rok polskiej prezydencji w procesie tworzenia globalnego porozumienia klimatycznego. Omówiono także rolę samorządów we wdrażaniu polityki związanej z ograniczaniem emisji gazów cieplarnianych oraz ze zrównoważonym wykorzystaniem energii. W konferencji wzięli udział przedstawiciele administracji rządowej wraz z prezydentami i burmistrzami wybranych miast. Spotkanie zostało zorganizowane przez Ministerstwo Środowiska oraz Urząd m.st. Warszawy.

24–25.11. W Państwowym Instytucie Geologicznym – Państwowym Instytucie Badawczym (PIG-PIB) w Warszawie odbyło się spotkanie Grupy Geotermalnej Europejskiej Platformy Instytutów Geotechnicznych (ELGIP), zrzeszającej największe europejskie instytucje naukowe w dziedzinie geotechniki, geologii inżynierskiej i inżynierii środowiska. Jego celem było podsumowanie stanu wiedzy nt. płytkiej geotermii i możliwości jej wykorzystania w budownictwie. Podczas obrad poruszano m.in. tematykę modelowania termo-hydro-mechanicznego zachowania się gruntów pod długotrwałym obciążeniem, zagadnienia oceny potencjału geotermalnego w kontekście zrównoważonego rozwoju terenów miejskich oraz omawiano, realizowane obecnie przez członków ELGIP, projekty wdrożeniowe w dziedzinie płytkiej geotermii. W spotkaniu wzięło udział 26 specjalistów z kraju i zagranicy, jego częścią było cykliczne posiedzenie zarządu ELGIP. W tym roku organizacja zebrania przypadła przedstawicielom Warszawskiej Grupy Laboratoriów Geotechnicznych, do której należą PIG-PIB i Instytut Techniki Budowlanej.

25–26.11. W Warszawie odbyła się piąta edycja konferencji Shale Gas World Europe, która zgromadziła kilkuset przedstawicieli branży łupkowej – operatorów, naukowców, reprezentantów organów unijnych, a także rządów i samorządów z całej Europy. Program obejmował wykłady, warsztaty oraz panele dyskusyjne poświęcone zagadnieniom strategii przemysłowych, technologii, ochrony środowiska oraz zaangażowania społecznego.

2.12. Minister Środowiska Maciej H. Grabowski skierował pismo do Rady Naukowej Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie, w którym informuje, że działając na podstawie

art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618 z późn. zm.) odmawia powołania na dyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego prof. dr. hab. Krzysztofa Szamałka, kandydata przedstawionego przez Komisję Konkursową. Minister w uzasadnieniu decyzji wskazał, że konkurs został przeprowadzony z naruszeniem przepisów prawa, które polega na niedopełnieniu wymogów formalnych wynikających z § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 października 2010 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzenia konkursu na stanowisko dyrektora instytutu badawczego (Dz. U. Nr 215, poz. 1412). Na najbliższym posiedzeniu Rada Naukowa PIG-PIB rozważy zaistniałą sytuację i podejmie stosowne decyzje.

4.12. Na terenie całego kraju obchodzono Barbórkę – święto, w którym górnicy i geolodzy oddają szczególną cześć swojej patronce świętej Barbarze.

5.12. W Muzeum Geologicznym Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie odbyło się otwarcie wystawy „Okrucy przeszłości w węglu brunatnym”, która poświęcona jest rodzajom węgla brunatnego i środowisku jego powstawania. Z kolei prezentowane „okrucy przeszłości” to makro- i mikroszczątki roślinne, dzięki którym możliwe jest odtworzenie szaty roślinnej, rekonstrukcja paleośrodowiska i klimatu. Okazy pochodzą ze zbiorów Muzeum Geologicznego PIG-PIB i Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów. Na wystawie pokazano również wyjątkowe rysunki ziarn pyłku z osadów miocenu, wykonane w 1956 r. przez Teresę Marcinkiewicz z inicjatywy Julii Doktorowicz-Hrebnińskiej. Wernisaż wystawy odbył się 5 grudnia 2014 r. podczas obchodów Barbórki w PIG-PIB. Dla zwiedzających, wystawa została udostępniona od 7 grudnia i czynna będzie przez najbliższy rok.

6–7.12. W Hali OSIR w Warszawie odbyła się Międzynarodowa Giełda Biżuterii i Mineralów. Ponad 200 wystawców z Polski oraz liczni zagraniczni goście prezentowali okazy minerałów, skamieniałości i niezwykle efektowne wyroby jubilerskie. Zorganizowano edukacyjną krainę dla młodzieży – Geolandię, gdzie dzieci pod opieką pedagogów mogły uczestniczyć w zabawach edukacyjnych. W ramach Zimowego Miasteczka najmłodszy zwiedzający mogli spróbować własnych sił i szczęścia, płucząc złoto techniką używaną na Dzikim Zachodzie w XIX w.

8.12. W Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia nagród laureatom X edycji konkursu Popularyzator Nauki 2014. W uroczystości wręczenia nagród wzięła udział minister nauki prof. Lena Kolarska-Bobińska. Konkurs Popularyzator Nauki organizuje Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz serwis Polskiej Agencji Prasowej Nauka w Polsce. Nagradzani są w nim uczeni, ludzie mediów, instytucje oraz społecznicy, których pasją jest dzielenie się wiedzą i odsłanianie tajemnic współczesnej nauki w sposób przystępny dla każdego. Pierwsza edycja konkursu odbyła się w 2005 r. Tegorocznych laureatów, wyłonionych spośród 21 finalistów, oceniało jury pod przewodnictwem prof. Michała Kleibera, prezesa Polskiej Akademii Nauk. Wśród laureatów znaleźli się: Fundacja PZU (kategoria Sponsor Popularyzacji), portal Wszelchnia.org.pl (kategoria Nauka w Internecie); Piotr Cieśliński – kierownik działu Nauka

Gazety Wyborczej (kategoria Media); Grupa EkoLogiczna z Siedlec (kategoria Instytucje Pozanaukowe); Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk w Warszawie (kategoria Instytucje Naukowe); Michał Szydłowski – czyli Pan Korek (kategoria Popularyzator Indywidualny – animatorzy); oraz Robert Mysłajek – adiunkt w Instytucie Genetyki i Biotechnologii na Wydziale Biologii Uniwersytetu Warszawskiego (kategoria Popularyzator Indywidualny – naukowcy). Nagrodę specjalną za całokształt działalności otrzymała dr Hanna Krajewska z archiwum PAN za popularyzację trudnej tematyki archiwistycznej oraz czasopismo „Urania – Postępy Astronomii” za upowszechnianie wiedzy o polskiej astronomii od ponad 90 lat. Katarzyna Dziedzic, rzeczniczka prasowa Uniwersytetu w Białymstoku, została laureatką wyróżnienia im. red. Tomasza Trzcienieckiego za „wzorcową politykę informacyjną”. Więcej informacji na www.naukawpolsce.pap.pl.

9.12. W Budapeszcie podczas posiedzenia Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT) powołano dwie nowe wspólnoty wiedzy i innowacji w obszarach „Surowce – zrównoważone poszukiwanie, wydobywanie, przetwarzanie, recykling i zastępowanie” oraz „Innowacje na

rzecz zdrowego stylu życia oraz aktywnego starzenia się”. W obu przedsięwzięciach biorą udział polskie jednostki naukowe i przedsiębiorstwa. Dotychczas funkcjonowały trzy takie sieci – działające w dziedzinach związanych z klimatem, technologiami informatycznymi i energią. MNiSW zapowiedziało, że przekaże środki na refundację działań związanych z przygotowaniem i złożeniem wniosku w konkursie EIT.

9–10.12. W Państwowym Instytucie Geologicznym – Państwowym Instytucie Badawczym odbyła się XIX Konferencja pt. „Zastosowanie metod AAS, ICP-OES i ICP-MS w analizie środowiskowej”, podczas której omówiono zagadnienia związane z wykorzystaniem różnych metod spektroskopowych w analizie środowiskowej oraz kryminalistyce. Spotkanie było skierowane do analityków z ośrodków akademickich, instytutów naukowo-badawczych, zakładów wodociągowych, stacji sanitarno-epidemiologicznych oraz inspektoratów ochrony środowiska, jak również ośrodków związanych z przemysłem. Konferencja została zorganizowana przez Politechnikę Łódzką, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego oraz Państwowy Instytut Geologiczny.